

Прехранбена индустрија
"ВИТАМИНКА" А/Д.
Бр. 05 - 928/1
Прилеп, 26.04 2016 год.

Поединечни финансиски извештаи
и Извештај на независните ревизори

Витаминка а.д., Прилеп

31 декември 2015 година

Витаминка а.д., Прилеп

Содржина

	Страна
Извештај на независните ревизори	1
Извештај за финансиската состојба	3
Извештај за сеопфатната добивка	4
Извештај за промените во капиталот	5
Извештај за паричните текови	6
Белешки кон поединечните финансиски извештаи	7
Прилози	

Извештај на независните ревизори

До Раководството и Акционерите на
Витаминка а.д., Прилеп

Grant Thornton DOO
1000 Skopje
Sv. Kiril i Metodij 52 b - 1/20
Macedonia

T +389 2 3214 700
F +389 2 3214 710
www.grant-thornton.com.mk

Извештај за поединечните финансиски извештаи

Извршивме ревизија на придружните поединечни финансиски извештаи на Витаминка а.д., Прилеп (“Друштвото”), составени од Извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2015 година, и Извештај за сеопфатната добивка, Извештај за промените во капиталот и Извештај за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки, вклучени на страните 3 до 41.

Одговорност на Раководството за поединечните финансиски извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие поединечни финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на поединечни финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие поединечни финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со Меѓународните Стандарди за Ревизија. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување за тоа дали поединечните финансиски извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во поединечните финансиски извештаи. Избраните процедури зависат од процената на ревизорот, и истите вклучуваат процена на ризиците од материјално погрешно прикажување во поединечните финансиски извештаи, било поради измама или грешка.

При овие проценки на ризиците ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на поединечните финансиски извештај на Друштвото со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективност на внатрешната контрола на Друштвото.

Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупната презентација на поединечните финансиски извештај.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Наше мислење е дека, поединечните финансиски извештај ја презентираат објективно, во сите материјални аспекти финансиската состојба на Друштвото на ден 31 декември 2015 година, како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш заврши, во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е исто така одговорно за изготвување на годишниот извештај за работењето на Друштвото за 2015 година во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност е да изразиме мислење за конзистентноста на годишниот извештај, со историските финансиски информации објавени во поединечната годишна сметка и ревидираните поединечни финансиски извештај на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2015, во согласност со МСР 720, како и во согласност со барањата на член 34, став 1, точка (д) од Законот за Ревизија (Сл. Весник на РМ број 192 од 2015 година).

Наше мислење е дека, историските финансиски информации изнесени во Годишниот извештај за работењето на Друштвото со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015, се конзистентни, во сите материјални аспекти, со информациите објавени во поединечната годишна сметка и ревидираните поединечни финансиски извештај на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2015.

Скопје,
01 март 2016 година

Грант Торнтон ДОО

Управител
Марјан Андонов

Овластен ревизор
Марјан Андонов

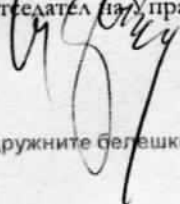
Поединечни финансиски извештаи
31 декември 2015

Извештај за финансиската состојба

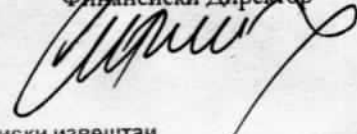
	Бел.	31 декември 2015 000 МКД	31 декември 2014 000 МКД
Средства			
Нетековни средства			
Недвижности, постројки и опрема	5	636,702	489,636
Нематеријални средства	6	704	1,043
Вложувања во подружници	8	50,887	543
Вложувања во придружени друштва	8	-	1,539
Финансиски средства расположливи за продажба	9	12,724	11,724
Финансиски побарувања	10	16,748	50,836
		717,765	555,321
Тековни средства			
Залихи	11	239,409	247,556
Побарувања од купувачи и останати побарувања	12	355,061	329,588
Парични средства и еквиваленти	13	73,417	87,187
		667,887	664,331
Вкупно средства		1,385,652	1,219,652
Капитал и обврски			
Капитал			
Акционерски капитал	14	248,771	248,771
Резерви		175,933	132,987
Акумулирани добивки		467,576	466,674
		892,280	848,432
Обврски			
Нетековни обврски			
Позајмици со камата	15	200,183	136,986
		200,183	136,986
Тековни обврски			
Позајмици со камата	15	68,563	41,112
Обврски спрема добавувачи и останати обврски	16	224,626	193,122
		293,189	234,234
Вкупно обврски		493,372	371,220
Вкупно капитал и обврски		1,385,652	1,219,652

Овие поединечни финансиски извештаи се одобрени од Управниот Одбор на Друштвото на ден 29 февруари 2016 година и се потпишани во негово име од:

Г-дин Симон Шаумоски,
Претседател на Управен Одбор

Г-дин Иван Стрезоски
Финансиски Директор

Придружните белешки се составен дел на овие поединечни финансиски извештаи

Поединечни финансиски извештаи
31 декември 2015

Извештај за сеопфатната добивка

	Бел.	Година што завршува на	
		31 декември 2015 000 МКД	31 декември 2014 000 МКД
Приходи од продажба	17	1,520,979	1,527,899
Останати деловни приходи	18	73,491	29,519
Набавна вредност на продадени стоки		(21,353)	(22,390)
Потрошени материјали	19	(938,195)	(914,015)
Трошоци за користи на вработените	20	(244,063)	(251,155)
Амортизација и депрецијација	5, 6	(102,839)	(121,018)
Останати деловни трошоци	21	(218,277)	(185,345)
Промени на вредноста на залихите		1,571	5,682
Добивка од оперативно работење		71,314	69,177
*Финансиски приходи	22	4,686	2,949
Финансиски расходи	22	(11,778)	(7,873)
Финансиски (расходи), нето		(7,092)	(4,924)
Добивка пред оданочување		64,222	64,253
Данок на добивка	23	(7,535)	(11,611)
Нето добивка за годината		56,687	52,642
Останата сеопфатна добивка за годината:			
Промена на објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба	9,14	1,000	331
Вкупна сеопфатна добивка за годината		57,687	52,973
Заработувачка по акција	24		
- Основна и разводнета (Денари по акција)		739	686

Поединечни финансиски извештаи
31 декември 2015

Извештај за промените во капиталот

	000 МКД			
	Акционер-ски капитал	Резерви	Акум. добивки	Вкупно
На 01 јануари 2015 година	248,771	132,987	466,674	848,432
<i>Трансакции со сопствениците</i>				
Распоред на акумулирани добивки	-	38,804	(38,804)	-
Поништување на откупени сопствени акции (Бел.14)	-	3,271	(3,271)	-
Корекција на грешка	-	(129)	129	-
Објавени награди на членови на УО	-	-	(6,151)	(6,151)
Објавени дивиденди (Бел.14)	-	-	(7,688)	(7,688)
Вкупно трансакции со сопствениците	-	41,946	(55,785)	(13,839)
Добивка за годината	-	-	56,687	56,687
Останата сеопфатна добивка (Бел.9,14)	-	1,000	-	1,000
Вкупна сеопфатна добивка	-	1,000	56,687	57,687
На 31 декември 2015 година	248,771	175,933	467,576	892,280
На 01 јануари 2014 година	248,771	134,004	433,710	816,485
<i>Трансакции со сопствениците</i>				
Откупени сопствени акции (Бел.14)	-	(1,348)	-	(1,348)
Објавени дивиденди (Бел.14)	-	-	(19,678)	(19,678)
Вкупно трансакции со сопствениците	-	(1,348)	(19,678)	(21,026)
Добивка за годината	-	-	52,642	52,642
Останата сеопфатна добивка (Бел.9,14)	-	331	-	331
Вкупна сеопфатна добивка	-	331	52,642	52,973
На 31 декември 2014 година	248,771	132,987	466,674	848,432

Придружните белешки се составен дел на овие поединечни финансиски извештаи

Поединечни финансиски извештаи
31 декември 2015

Извештај за паричните текови

	Бел.	Година што завршува на 31 дек.	
		2015 000 МКД	2014 000 МКД
Добивка пред оданочување		64,222	64,253
<u>Усогласување за:</u>			
Депрецијација и амортизација	5, 6	102,839	121,018
Нето сег.вред.на прод.недвижности, постројки и опрема	21	33,812	494
Загуби од оштетување на побарувања	21	7,198	3,263
Приходи од отпис на обврски и работи од добавувачи	18	(15,730)	(9,154)
Наплатени претходно отпишани побарувања	18	(277)	(282)
(Вишоци) / кусоци по попис, нето	18,21	10	-
Приходи од продажба на недв.постројки и опрема	18	(54,206)	(2,512)
Корекција на амортизација		-	(219)
Приходи од дивиденди	18	(36)	(33)
Приходи од камати	22	(50)	(797)
Расходи по камати	22	8,317	6,493
Добивка пред промени во оперативниот капитал		146,099	182,524
<i>Промену во оперативниот капитал:</i>			
Залихи		8,137	1,843
Побарувања од купувачи и останати побарувања		(29,065)	(19,918)
Девизни средства за акредитиви	13	30,386	(47,847)
Обврски кон добавувачи и останати обврски		55,140	(33,574)
		210,697	83,028
(Платени) камати		(8,317)	(5,727)
(Платен) данок од добивка		(18,770)	(413)
		183,610	76,888
Инвестициони активности			
Набавка на недвижности, постројки и опрема		(283,378)	(103,579)
Приливи од продажба на недвиж.постројки и опрема		54,206	2,512
Набавка на нематеријални средства		-	(1,047)
Приливи од дивиденди		36	33
Дадени позајмици, нето		(10,400)	(5,633)
Вложување во подружници		(4,317)	-
Приливи по камати		50	797
		(243,803)	(106,917)
Финансиски активности			
Приливи од позајмици		211,876	52,264
(Отплата на) позајмици		(121,228)	(49,276)
Исплатени дивиденди и награди на членови на УО		(13,839)	(19,338)
Откупени сопствени акции		-	(1,348)
		76,809	(17,697)
Нето промену кај паричните средства и еквиваленти		16,616	(47,726)
Парични средства и еквиваленти на почетокот		32,521	80,247
Парични средства и еквиваленти на крајот	13	49,137	32,521

Белешки кон поединечните финансиски извештаи

1 Општи информации

Прехрамбена индустрија Витаминка АД Прилеп (во понатамошниот текст Друштвото) е Акционерско друштво регистрирано во Република Македонија. Седиштето на Друштвото е во Прилеп на ул.Леце Котески бр.23. Основна дејност на Друштвото опфаќа производство и продажба на стоки за широка потрошувачка од прехрамбената индустрија.

Просечниот број на вработени во Друштвото за годината која завршува на 31 декември 2015 година изнесува 633 вработени (2014: 608 вработени).

Друштвото го претставува мнозинството на Групацијата Витаминка а.д., Прилеп и подружниците. Со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2015 и 2014, подружниците учествуваат со помалку од 5% во вкупните приходи и вкупната актива на Групацијата.

Акциите на Друштвото се котирали на редовниот пазар на Македонска берза на хартии од вредност.

2 Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основа за подготовка

Овие поединечни финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва ("Службен весник на РМ" бр. 28/2004 ... 88/2015) и Правилникот за водење сметководство ("Службен весник на РМ" бр. 159 од 29 декември 2009 година, бр. 164 од 2010 година и 107 од 2011 година). Според овој Правилник се пропишува водењето сметководство во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) вклучувајќи ги и Толкувањата на постојниот комитет за толкување (ПКТ) и Толкувања на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување утврдени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (КТМФИ) издадени на 1 јануари 2009 година.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Основа за подготвока (продолжува)

Поединечните финансиски извештаи се подготвени според концептот на историска вредност освен за финансиските средства расположливи за продажба и финансиските средства и обврски (вклучувајќи и деривативни инструменти), доколку постојат, кои се мерат по објективната вредност. Основите за мерење на секој поединечен вид на средство, обврска, приход и расход се детално опишани во продолжение на оваа Белешка.

Подготовката на овие финансиски извештаи во согласност со МСФИ прифатени и објавени во Република Македонија бара употреба на одредени критични сметководствени проценки. Таа исто така бара Раководството на Друштвото да употребува свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и проценките се значајни за поединечните финансиски извештаи, се обелоденети во Белешка 4: Значајни сметководствени проценки.

Овие финансиски извештаи претставуваат поединечни финансиски извештаи на Матичното Друштво и не ги вклучуваат финансиските извештаи на неговите подружници. Вложувањето на Матичното Друштво во подружниците е евидентирано по нивната набавна вредност намалена за евентуалното обезвреднување.

Друштвото ја води сметководствената евиденција и подготвува финансиски извештаи во локалната валута – Македонски Денар (МКД или Денар) која претставува функционална и презентацииска валута.

Поединечните финансиски извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2015 и 2014 година. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено. Онаму каде што е неопходно направени се прилагодувања во презентацијата на споредбените податоци со цел истата да одговара на презентацијата на тековните податоци.

2.2 Известување по сегменти

Деловен сегмент претставува група на средства и деловни активности за обезбедување на производи и услуги, кои се подложни на ризици различни од оние кај други деловни сегменти. Географскиот сегмент пак обезбедува производи и услуги во рамки на одредено економско опкружување подложно на ризици различни од оние кај другите географски сегменти.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.3 Странски валути

Трансакциите деноминирани во странска валута се искажани во Македонски Денари со примена на официјалниот среден курс на денот на трансакцијата. Средствата и обврските деноминирани во странска валута се искажани во Македонски Денари ("Денари") по средниот курс на Народна Банка на Република Македонија на последниот ден од пресметковниот период. Сите добивки и загуби кои произлегуваат од курсните разлики прикажани се во Извештајот за сеопфатната добивка како приходи или расходи од финансирање во периодот на нивното настанување. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на Извештајот за финансиската состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	31 декември 2015	31 декември 2014
1 УСД	56.3744 Денари	50.5604 Денари
1 ЕУР	61.5947 Денари	61.4814 Денари
1 GBP	83.4617 Денари	78.5906 Денари
1 ЦХФ	56.9583 Денари	51.1152 Денари

2.4 Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се евидентираат по набавна односно претпоставена набавна вредност намалена за акумулираната депрецијација и резервирањето поради оштетување, доколку постои. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Претпоставената набавна вредност претставува ревалоризирана набавна вредност на одредени ставки на недвижностите, постројките и опремата кои се ревалоризирани во периодите пред 2005 година, по пат на примена на коефициенти за индексирање утврдени од страна на Државниот Завод за Статистика.

Цената на чинење на средствата, изградени во сопствена режија, се состои од трошокот за материјал, директна работна сила и соодветни општи производни трошоци.

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога трошокот на ставката може разумно да се измери.

Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во Извештајот за сеопфатната добивка во текот на периодот во кој се јавуваат.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

Не се пресметува депресијација на земјиштето и инвестициите во тек. Депресијацијата на останатите ставки на недвижностите и опремата се пресметува правопрпорционално, со цел, да сè распредели набавната или претпоставената набавна вредност до нивните резидуални вредности низ проценетиот век на употреба, како што следи:

Градежни објекти	20-25 години
Погонска опрема	5-10 години
Останата опрема и моторни возила	2-5 години

Резидуалните вредности на средствата и проценетиот век на употреба се прегледуваат и доколку е потребно се корегираат, на секој датум на известување. Кога евидентирираниот износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ.

Приходите или расходите поврзани со отуѓувања се одредуваат по пат на споредба на приливите со евидентирираниот износ. Разликите се вклучени во Извештајот за сеопфатната добивка во периодот кога настануваат.

2.5 Нематеријални средства

Нематеријални средства стекнати од страна на Друштвото, со дефиниран век на употреба, се мерат според набавна вредност намалена за акумулирана амортизација и загуби од оштетување.

Последователните набавки се капитализираат само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери.

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи, контролирани од страна на Друштвото и кои најверојатно ќе создадат економски користи што ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизирани користејќи правопрпорционална метода во текот на период од пет години.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.6 Општетување на нефинансиските средства

Недвижностите, постројките и опремата, како и нематеријалните средства со дефиниран век на употреба се проверуваат за постоење на можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени на услови укажуваат дека евидентираните износ на средствата не може да се надомести. Секогаш кога евидентираните износ на средствата го надминува нивниот надоместлив износ, се признава загуба од оштетување. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата. Нето продажната цена е износ кој се добива од продажба на средство во трансакција помеѓу добро известени субјекти, додека употребната вредност е сегашната вредност на проценетите идни готовински приливи што се очекува да произлезат од континуираната употреба на средствата и од нивното отуѓување на крајот од употребниот век. Надоместливите износи се проценуваат за поединечни средства или, ако е тоа неможно, за целата група на средства која генерира готовина.

2.7 Вложувања во подружници и придружени друштва

Подружници

Стекнувањето на подружниците е евидентирано според методот на набавна вредност, при што трошокот за стекнувањето претставува објективна вредност на дадените средства, издадените акции или превземените обврски на датумот на стекнувањето, вклучително и непосредните расходи направени за целите на стекнувањето. Вложувањето на Друштвото во подружниците е евидентирано по нивната набавна вредност намалена за евентуалното обезвреднување.

Придружени друштва

Придружени друштва се субјекти врз кои Матичното друштво има значително влијание, но не ги контролира истите. Постоењето на значително влијание се утврдува преку следното: застапеност во Одборот на директори, учество во процесот на креирање политики и донесување на одлуки, материјални трансакции, меѓусебна размена на раководен персонал и обезбедување на суштински технички информации, и каде учеството во капиталот се движи помеѓу 20 и 50% од гласачките права. Вложувањата во придружените друштва се евидентирани според набавна вредност, намалена за евентуалното обезвреднување.

2.8 Финансиски средства

Друштвото ги класифицира своите финансиски средства во следните категории: финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, кредити и побарувања, финансиски средства кои се чуваат до доспевање и финансиски средства расположиви за продажба. Класификацијата зависи од целите за набавка на финансиските средства. Раководството ги класифицира финансиските средства во моментот на нивното првично признавање.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства (продолжува)

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби се финансиски средства наменети за тргување. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел да се продаде во краток рок. Средствата во оваа категорија се класифицираат како тековни средства. Со состојба на 31 декември 2015 и 2014 година Друштвото нема класифицирано средства во оваа категорија.

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Вложувања чувани до доспевање се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата и со фиксен период на доспевање кои Друштвото има намера и можност да ги чува до периодот на доспевање. Со состојба на 31 декември 2015 и 2014 година Друштвото нема класифицирано средства во оваа категорија

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или детерминирани плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се вклучени во тековните средства, освен за оние кои доспеваат во период подолг од 12 месеци од датумот на Извештајот за финансиската состојба. Кредитите и побарувањата на Друштвото на датумот на Извештајот за финансиската состојба се состојат од побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања како и парични средства и еквиваленти.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се не-деривативи, кои се креирани во оваа категорија или пак не се класифицирани во било која од останатите категории. Тие се вклучени во нетековни средства освен ако раководството нема намера да го отуѓи вложувањето во рок од 12 месеци од датумот на известување.

Признавање и мерење на финансиските средства

Набавките и продажбите на финансиските средства се евидентираат на датумот на трансакцијата - датумот на кој што Друштвото има обврска да го купи или продаде средството. Финансиските средства кои се признаваат според објективна вредност преку добивки или загуби почетно се признаваат според нивната објективна вредност, при што трошоците на трансакциите се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка. Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Друштвото ги пренело значително сите ризици и користи од сопственоста. Финансиските средства расположливи за продажба и финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби последователно се евидентирани по нивната објективна вредност. Кредитите и побарувањата се последователно евидентирани по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства (продолжува)

Сите финансиски средства кои не се признаваат според објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат по нивната објективна вредност зголемена за трошоците на трансакциите. Добивките или загубите од промената на објективната вредност на средствата по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во добивки / загуби во периодот кога настануваат. Приходите од дивиденди се признаваат во добивки / загуби како дел од останатите приходи во моментот кога Друштвото има воспоставено право на прилив од дивиденда.

Промените на објективната вредност на монетарните и не-монетарните вложувања класифицирани како расположливи за продажба се признаени во останатата сеопфатна добивка.

Кога хартиите од вредност класифицирани како расположливи за продажба се продаваат или се оштетени, акумулираната корекција на објективната вредност признаена во капиталот се вклучува во извештајот за сеопфатна добивка како добивка или загуба од вложувања во хартии од вредност во периодот на кој се однесуваат. Каматите од средствата расположливи за продажба, пресметани врз основа на ефективната каматна стапка се признаваат во добивки/загуби како финансиски приходи. Приходи од дивиденди од финансиските средства расположливи за продажба се признаваат во добивки / загуби како дел од останатите приходи во моментот кога Друштвото има воспоставено право на прилив од дивиденда.

Депризнавање на финансиските средства

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Друштвото ги пренело значително сите ризици и користи од сопственоста.

• *Оштетувањето на финансиските средства*

а. Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност
На секој датум на Извештајот за финансиска состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за оштетување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. Финансиското средство или групата на финансиски средства, се оштетени, и загуба поради оштетување се евидентира само ако постои објективен доказ за оштетување како резултат на еден или повеќе настани кои се случиле по првичното признавање на средствата и дека настанот има влијание на очекуваните идни парични текови на финансиското средство или групата на финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Како докази за оштетување може да се земат индикациите дека должникот или групата должници имаат значајни финансиски тешкотии, доцнење при исплата на главница и камата, веројатност дека ќе влезат во стечај или друга реорганизација, и каде што постојат видливи индикации за намалување на идните парични текови како што се промените во економските услови кои кореспондираат со загубата.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства (продолжува)

За категоријата кредити и побарувања износот на загубата поради оштетување претставува разлика помеѓу евидентирираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Евидентирираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековните добивки и загуби. Доколку кредитот или средството кое се чува до доспевање е со променлива каматна стапка, тековната ефективна каматна стапка утврдена според договорот претставува стапката на мерење на било која загуба од оштетување. На пример, Друштвото може да го измери оштетувањето на средството врз основа на објективната вредност на инструментот, користејќи пазарна цена.

Доколку во некој последователен период износот на оштетувањето се намали и тоа намалување може објективно да се поврзе со настан кој настанал после признавањето на оштетувањето (како на пример подобрување на кредитниот рејтинг на должникот), претходно признаената загуба се намалува преку тековните добивки или загуби.

б. Финансиски средства расположливи за продажба

На секој датум на Извештајот за финансиската состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за оштетување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. За должнички хартии од вредност, Друштвото ги користи критериумите наведени во подточка (а). Кај сопственички хартии од вредност расположливи за продажба, значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на хартиите од вредност под нивната набавна вредност претставува индикатор дека средството е оштетено.

Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност, намалена за загубата поради оштетување претходно признаена во Извештајот за финансиската состојба, се отстранува од сеопфатната добивка и се признава како добивка или загуба за периодот.

Доколку во некој последователен период објективната вредност на должничките инструменти евидентирирани како финансиски средства расположливи за продажба се зголеми и зголемувањето може објективно да се поврзе со некој настан по датумот на евидентирањето на оштетувањето во добивките или загубите, загубата поради оштетување се намалува преку тековните добивки или загуби.

2.9 Пребивање на финансиските инструменти

Финансиските средства и обврски се пребиваат и нето вредноста се презентира во Извештајот за финансиска состојба, кога постои законско извршно право за пребивање на признаените вредности и постои можност да се порамнат на нето основа или пак истовремено да се реализираат средствата и подмират обврските.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.10 Залихи

Залихите се вреднувани по пониската помеѓу набавната и нето реализационата вредност. Нето реализационата вредност претставува продажна вредност во секојдневниот тек на работата, намалена за трошоците за завршување, маркетинг и дистрибуција. Трошокот на материјалите и резервните делови се утврдува користејќи ја методата на пондериран просек и вклучува трошоци направени за нивна набавка, достава до постоечката локација и состојба на употреба. Трошокот на производите и производството во тек вклучува и соодветен дел на општи трошоци врз основа на нормалниот оперативен капацитет.

2.11 Побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања

Побарувања од купувачите претставуваат износи од купувачи за продадени стоки или извршени стоки во нормалниот тек на работењето. Доколку наплатата на побарувањата се очекува за една или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг), побарувањата се класифицирани како тековни средства. Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како не-тековни побарувања.

Овие побарувања и позајмици иницијално се признаваат по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка, нето од резервирањето поради оштетување.

Резервирање поради оштетување се пресметува кога постои објективен доказ дека Друштвото нема да може да ги наплати сите побарувања и позајмици според нивните оригинални услови на плаќања. Значителни финансиски потешкотии на должникот, веројатноста за стечај или финансиско реорганизирање како и пролонгирање или неможност за плаќање претставуваат индикатори дека побарувањата од купувачи се оштетени. Значајните должници се тестираат за оштетување на индивидуална основа. Останатите побарувања со слични карактеристики на кредитен ризик се проценуваат групно.

- Износот на резервирањето претставува разлика помеѓу евидентирираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Средствата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентирираниот износ на средството со признавање на поврзаните загуби со признавање на резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековните добивки/загуби. Во случај на ненаплатливост на побарувањето истото се отпишува наспроти неговото резервирање. Последователната наплата на претходно отпишаните износи се признава како тековна добивка.

2.12 Парични средства и еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти вклучуваат готовина во благajна, депозити по видување во банки и други краткорочни високоликвидни вложувања кои доспеваат во периоди не подолги од 3 месеци од датумот на стекнување.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.13 Капитал, резерви и акумулирани добивки/загуби

(а) Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции.

(б) Трошоци поврзани со емисија на акции

Трошоците поврзани со емисија на нови акции, опции или стекнувањето на деловна активност се презентирани како намалување (нето од данокот), на приливите од емисијата.

(в) Сопствени акции

Кога Друштвото откупува свој акционерски капитал, платените надомести се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени акции се додека истите не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надомести се вклучуваат во акционерскиот капитал.

(г) Резерви

Резервите, кои се состојат од ревалоризациони и задолжителни резерви се создадени во текот на периодите врз основа на добивки/загуби од ревалоризација на материјалните средства и финансиските средства расположливи за продажба, во случајот со ревалоризациони резерви како и по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законска регулатива и одлуките на раководството и акционерите на Друштвото.

(д) Акумулирани добивки

Акумулираните добивки ги вклучуваат задржаните добивки од тековниот и претходните периоди.

2.14 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман. Сите финансиски обврски на Друштвото на датумите на известување се класифицирани во категоријата останати финансиски обврски по амортизирана набавна вредност. Овие финансиски обврски се состојат од обврски спрема добавувачи и останати обврски и позајмици.

Обврски кон добавувачи и останати обврски

Обврските кон добавувачи се обврски за плаќање за стоки или услуги кои се стекнати во нормалниот тек на работењето. Обврските се евидентираат како тековни доколку плаќањето на истите се изврши во рок една година или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг). Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како не-тековни обврски.

Обврските кон добавувачи се евидентирани по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Финансиски обврски (продолжува)

Позајмици

Позајмиците иницијално се евидентирани според нивната објективна вредност, намалена за трошоците на трансакција. Последователно, позајмиците се евидентираат според нивната амортизирана набавна вредност; разликите помеѓу примањата (намалени за трошоците на трансакцијата) и надоместливиот износ се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка за времетраењето на позајмиците, користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Надоместоците кои се плаќаат за воспоставување на кредитни линии се признаваат како трошок за трансакцијата на позајмицата доколку постои веројатност дека дел или целата линија ќе се повлече. Во овој случај, надоместокот се одложува до моментот на повлекувањето. Доколку не постои доказ дека ќе се повлече одреден дел или сите кредитни линии, надоместокот се капитализира како однапред извршени плаќања за ликвидност и се амортизира за периодот на аранжманот. Позајмиците се класифицирани како тековни обврски освен доколку Друштвото има безусловно право за подмирување на обврската за најмалку 12 месеци по датумот на Извештајот за финансиската состојба.

2.15 Трошоци за позајмување

Општите и посебните трошоци за позајмици директно поврзани со стекнување, изградба или производство на квалификувани средства, кои претставуваат средства за кои е потребен значителен период на време да се подготват за нивната наменска употреба или продажба, се додаваат на набавната вредност на тие средства, до моментот кога средствата се значително подготвени за нивната наменска употреба или продажба.

Приходите од вложувања стекнати од привремена инвестиција на специфични обврски по кредити каде се очекуваат трошоците за квалификувани средства се одземаат од трошоците за позајмување кои можат да се квалификуваат за капитализација.

Сите останати трошоци за позајмици се признаени во добивки или загубите во периодот во кој настанале.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.16 Наем

Друштвото признава постоење на договор за наем врз основа на суштината на договорот во зависност од тоа дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство или средства или договорот пренесува право за употреба на средството.

Друштвото како закупец

Финансиски наем е тековен закуп на средство кој на Друштвото суштински му ги пренесува ризиците и беневитите поврзани за сопственоста на предметот на наем. Закупените средства се капитализираат во моментот на отпочнувањето на наемот по нивната објективна вредност или ако е пониска, тогаш по сегашната вредност на минималните наем плаќања. Плаќањата по основ на наем се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на наем обврските со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот. Капитализираните средства за наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот работен век на средството или според наем периодот, ако не постои реална сигурност дека Друштвото ќе стекне сопственост над средството до крајот на наем периодот.

Исплатите на оперативен наем се признаваат како трошок на правопрпорционална основа во текот на наем периодот. Поврзаните трошоци како што се трошоци за одржување и осигурување се признаваат во периодот на нивното настанување.

Друштвото како закуподавач

Наемот каде Друштвото како закуподавач суштински ги задржува сите ризици и беневити од сопственоста на средството се класифицира како оперативен наем. Иницијалните директни трошоци кои се јавуваат при договорите за оперативен наем во Извештајот за финансиската состојба се презентираат како одложени трошоци и се признаваат како добивки / загуби во текот на наем периодот на иста основа како приход од наемнини. Непредвидените наемнини се признаваат како приход во периодот во кои се јавиле. Однапред платените наемнини се признаваат како одложен приход.

2.17 Тековен и одложен данок на добивка

Трошокот за данок на добивка за известувачкиот период претставува збир на тековниот и одложениот данок на добивка.

Тековен данок на добивка

Во периодот помеѓу 01 јануари 2009 заклучно со 31 декември 2013 година, тековниот данок на добивка по стапка од 10% се плаќаше на износот на дистрибуираната добивка за дивиденди на правни лица - нерезиденти и на физички лица, како и на непризнаените трошоци за даночни цели, корегирани за даночниот кредит и други даночни ослободувања.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Тековен и одложен данок на добивка (продолжува)

Во текот на 2014 година беше донесен нов закон за данок на добивка применлив за даночните периоди почнувајќи од 01 јануари 2014, според кој основа за пресметка и плаќање на тековниот данок на добивка по стапка од 10% претставува добивката пред оданочување утврдена во Извештајот за сеопфатна добивка, корегирана за одредени помалку искажани приходи и непризнаени трошоци за даночни цели, даночниот кредит како и други даночни ослободувања. Правните субјекти можат да ги употребат даночните загуби утврдени во тековниот период било за надомест на платениот данок во рамки на одреден период за надомест или пак за намалување или елиминирање на даночната обврска за наредните периоди.

Одложен данок на добивка

Одложен данок на добивка се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен трошок се користат тековните важечки даночни стапки. Одложениот даночен трошок се задолжува или одобрува во Извештајот за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат капиталот, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка. Со состојба на 31 декември 2015 и 2014 година Друштвото нема евидентирано одложени даночни обврски односно средства.

2.18 Надомести за вработените

Придонеси за пензиско осигурување

Друштвото има пензиски планови согласно домашната регулатива за социјално осигурување според која плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во првиот и вториот пензиски столб кои се одговорни за исплата на пензиите. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие пензиски планови.

Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како краткорочен бонус во пари или како удел во добивката и доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

Обврски при пензионирање на вработените

Друштвото, согласно соодветните домашни законски одредби, исплаќа на вработените посебна минимална сума при пензионирањето во износ утврден согласно законската регулатива. Друштвото не пресмета и не евидентира резервирање за пресметан посебен минимален износ за пензионирање на вработените на датумот на Извештајот за финансиската состојба.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.19 Данок на додадена вредност

Приходите, трошоците и средствата се признаваат намалени за износот на данокот на додадена вредност, освен:

- Кога данокот на додадена вредност од набавка на средства или услуги не е надоместив од даночната власт, во кој случај данокот на додадена вредност се признава како дел од трошоците за стекнување на средството или како дел од трошокот каде што е соодветно; и
- Побарувања и обврски кои се искажани со вклучен износ на данокот на додадена вредност.

Нето износот на данокот на додадена вредност кој се надоместува од, или се плаќа на даночните органи се вклучува како дел од побарувањата или обврските во Извештајот за финансиската состојба.

2.20 Резервирања

Резервирање се признава кога Друштвото има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна процена на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на известување и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна процена. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

2.21 Признавање на приходите и расходите

Приходите се мерат според објективната вредност на примениот надомест, односно надоместот што треба да се прими за продадените производи и стоки односно обезбедените услуги, нето од данокот на додадена вредност и евентуално одобрените продажни попусти. Приходите се признаваат кога сумата од приходите може прецизно да се измерат и се очекува дека економските користи од извршената трансакција ќе има прилив во Друштвото, кога направените трошоци или идни трошоци може прецизно да се измерат и се исполнети критериумите за различните активности на Друштвото.

Приходи од продажба на производи

Приходот од продажба на производи се признава во моментот на испорака до корисникот, кога приходот може да се пресмета, кога е сигурно дека ќе има финансиски прилив и кога се исполнети специфични критериуми во однос на активностите на Друштвото. Приходите не се сметаат разумно мерливи се додека сите услови поврзани со продажбата не се исполнети.

Приходи од обезбедување на услуги

Приходот од обезбедување на услуги се евидентира според степенот на завршување кога истиот може со сигурност да биде измерен. Степенот на завршување се одредува врз основа на проверка на извршената работа.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Признавање на приходите и расходите (продолжува)

Приходи од наемнини

Приходи од наемнини на средства под оперативен наем се признаваат во добивките и загубите на пропорционална основа во текот на наем периодот. Непредвидените наемнини, доколку ги има, се признаваат како интегрален дел од вкупните приходи од наемнини во текот на наем периодот.

Финансиски приходи и трошоци

Финансиските приходи се признаваат на временска основа која го одразува ефективниот принос на средствата.

Финансиските трошоци се состојат од трошоци за камата на обврските по позајмици и трошоци за камата на задолжени плаќања. Трошоците за позајмици се признаваат во добивки или загуби со користење на методот на ефективна камата.

Приходи од дивиденди

Приходот од дивиденди се признава кога ќе се обезбеди правото за примање на исплата.

Расходи од деловното работење

Расходите од деловното работење се признаваат во моментот на искористувањето на услугите односно во периодот на нивното настанување.

Пребивање на приходите и расходите

Во текот на своето редовно работење, Друштвото учествува во други трансакции кои не генерираат приходи, туку се инцидентни во однос на главните активности кои генерираат приходи. Друштвото ги презентира резултатите од таквите трансакции преку пребивање на секој приход со соодветните расходи кои произлегуваат од истата трансакција, кога ова презентирање ја одразува суштината на трансакциите или настаните.

2.22 Распределба на дивиденди

Распределбата на дивиденди на акционерите на Друштвото е евидентирана како обврска во финансиските извештаи во периодот кога тие се одобрени од акционерите на Друштвото.

2.23 Превземени и неизвесни обврски

Не се евидентирани неизвесни обврски во поединечните финансиски извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, неизвесни средства не се евидентирани во поединечните финансиски извештаи, но се објавуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на известување и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

2.24 Трансакции со поврзани субјекти

Поврзани субјекти се оние каде едниот субјект го контролира другиот субјект или има значајно влијание во донесувањето на финансиските и деловните одлуки на другиот субјект. Трансакциите на Друштвото со поврзани субјекти се однесуваат на трансакциите во редовниот тек на работењето.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.25 Настани по датумот на известување

Настаните по датумот на известување кои обезбедуваат дополнителни информации во врска со состојбата на Друштвото на денот на Извештајот за финансиската состојба (настани за кои може да се врши корегирање) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние настани по датумот на известување кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)

3 Управување со финансиски ризици

3.1 Фактори на финансиски ризици

Деловните активности на Друштвото се изложени на различни ризици од финансиски карактер, вклучувајќи кредитен ризик и ризици поврзани со ефектите од промените во девизните курсеви и каматните стапки. Управувањето со ризици на Друштвото се фокусира на непредвидливоста на пазарите и се стреми кон минимализирање на потенцијалните негативни ефекти врз успешноста на деловното работење на Друштвото.

Управувањето со ризици на Друштвото го врши Управниот Одбор врз основа на претходно одобрени писмени политики и процедури кои го опфаќаат целокупното управување со ризици, како и специфичните подрачја, како што се ризикот од курсни разлики, ризикот од каматни стапки, ризикот од кредитирање, употребата на вложувањата и пласманите на вишокот ликвидни средства.

3.2 Кредитен ризик

Кредитен ризик е ризик од финансиска загуба на Друштвото доколку корисникот или договорната страна на финансискиот инструмент не успее да ги исполни своите договорни обврски. Кредитниот ризик настанува од побарувања од купувачи, депозити во банки и парични средства и парични еквиваленти.

Изложеноста на Друштвото на кредитен ризик е под влијание од страна на индивидуални карактеристики на секој клиент. Друштвото има воспоставени политики, за да се осигура дека продажбата на стоки и услуги е извршена на корисници со соодветна кредитна историја, односно Друштвото има воспоставени политики според кои кредитбилитетот на секој дилер и клиент со поголеми нарачки е анализиран пред потпишување на договорот, додека малопродажбата целосно е однапред планирана.

Кај Друштвото не постои материјално значајна концентрација на кредитен ризик поради големиот број на клиенти и нивните различни профили кои се во различни индустрии и географски региони.

Максималната изложеност на Друштвото на кредитен ризик е ограничена на евидентираната вредност на финансиските средства признаени на датумот на Извештајот за финансиската состојба, кои се прикажани во следната табела:

	2015 000 МКД	2014 000 МКД
Класи на финансиски средства - евидентирана вредност		
Финансиски средства расположливи за продажба	12,724	11,724
Финансиски побарувања	16,748	50,836
Побарувања од купувачи, нето	260,381	259,314
Парични средства и еквиваленти	73,417	87,187
	363,270	409,061

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

3.3 Ризик од ликвидност

Претпазливо управување со ризик од ликвидност имплицира одржување на доволно готовина и ликвидни хартии од вредност, потоа расположливост на извори на средства преку соодветно обезбедување на кредити и можност за навремена наплата на износите на побарувања од купувачи во рамките на договорените услови. Како резултат на динамичниот карактер на дејноста на Друштвото, Раководството настојува да обезбеди флексибилни извори на средства преку расположливи кредитни линии.

Табелите во продолжение ја прикажуваат преостанатата договорена доспеаност на финансиските обврски на Друштвото. Табелите се подготвени врз основа на недисконтираните готовински текови на финансиските обврски.

	31 декември 2015			
	Тековни	1 до 2	2 до 5	Нетековни
	До 1 година	години	години	Подоцна од
	000 МКД	000 МКД	000 МКД	5 години
				000 МКД
Обврски кон добавувачи	176,077	-	-	-
Позајмици со камата	67,961	67,739	132,444	-
Обврски за финансиски наем	602	-	-	-
	244,640	67,739	132,444	-

	31 декември 2014			
	Тековни	1 до 2	2 до 5	Нетековни
	До 1 година	години	години	Подоцна од
	000 МКД	000 МКД	000 МКД	000 МКД
Обврски кон добавувачи	122,130	-	-	-
Позајмици со камата	39,847	67,630	68,894	-
Обврски за финансиски наем	1,265	462	-	-
	163,242	68,092	68,894	-

3.4 Пазарни ризици

Пазарен ризик е ризик од промени во пазарни цени, курсевите на странските валути и каматните стапки кои имаат влијас на приходите на Друштвото или на вредноста на финансиските инструменти. Целта на управување со пазарен ризик е управување и контрола на изложеноста на пазарен ризик во прифатливи рамки и оптимизирање на поврат на средствата.

Ризик од курсни разлики

Друштвото има деловни активности на меѓународните пазари, и е изложено на ризик од курсни разлики кој се јавува од изложеноста кон различни валути, посебно во однос на Еврото и Доларот. Друштвото не користи инструменти за обезбедување од ризик од курсни разлики. Раководството на Друштвото е одговорно за одржување на соодветна нето позиција за секоја валута поединечно, како и вкупно за сите валути.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Пазарни ризици (продолжува)

Сметководствената вредност на монетарните средства и обврски на Друштвото деноминирани во странски валути е како што следи (000 МКД):

Средства	2015	2014
ЕУР	248,989	251,828
УСД	703	3,394
Обврски	249,692	255,222
ЕУР	302,197	208,313
ГБП	6	-
ЦХФ	23	-
	302,226	208,313

Анализа на сензитивноста на странски валути

	% на промена на курсот	Ефект врз Фин.резултат	
		2015	2014
ЕУР			
УСД	1%	(532)	435
	5%	35	170

Анализата на сензитивноста ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот за 1% во однос на ЕУР и други валути и 5% во однос на УСД. Негативен износ погоре означува намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај ако Денарот ја зголеми својата вредност во однос на странските валути за 1% во однос на ЕУР и други валути и 5% во однос на УСД. При намалување на вредноста на Денарот во однос на странските валути за 1% во однос на ЕУР и други валути и 5% во однос на УСД, ефектот врз добивката или останатиот капитал е еднаков, но со обратен предзнак, како што е прикажано во табелата погоре (во илјади Денари).

• Ризик од каматни стапки врз паричните текови и објективната вредност

Друштвото е изложено на ефектите на флукуациите на пазарните каматни стапки врз неговата финансиска состојба и паричните текови. Раководството на Друштвото е во најголема мерка одговорно за дневно следење на состојбата на ризикот од нето каматни стапки и одредува лимити за намалување на потенцијалот од каматна неусогласеност. Постои значителна концентрација на позајмици со камата од локални финансиски институции на денот на известување. Флукуациите во пазарните каматни стапки, според кои средствата се позајмени, може да имаат неповолен ефект врз успешноста во финансирањето на Друштвото. Во исто време, Друштвото нема значителни пласирања на своите средства во орочени депозити и високо ликвидни хартии од вредност, кои носат дополнителен приход од камата.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Пазарни ризици (продолжува)

	2015	2014
Финансиски средства		
<i>Некаматносни</i>		
Финансиски средства расположливи за продажба	12,724	11,724
Финансиски побарувања	16,748	50,836
Побарувања од купувачи, нето	260,381	259,314
Парични средства и еквиваленти	24,398	54,693
	314,251	376,567
<i>Со фиксна каматна стапка</i>		
Парични средства и еквиваленти	-	9,213
<i>Со променлива каматна стапка</i>		
Парични средства и еквиваленти	49,019	23,281
	363,270	409,061
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни</i>		
Обврски кон добавувачи	176,077	122,130
<i>Со фиксна каматна стапка</i>		
Позајмици со камата	175,530	53,408
Обврски за финансиски наем	602	1,727
<i>Со променлива каматна стапка</i>		
Позајмици со камата	92,614	122,963
	444,823	300,228

Анализа на сензитивноста на каматни стапки

	Нето износ	2%	2015
Со променлива каматна стапка	(43,595)	(872)	-2% 872
	Нето износ	2%	2014
Со променлива каматна стапка	(99,682)	(1,994)	-2% 1,994

Позитивниот односно негативниот износ означува зголемување/намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку каматните стапки би биле повисоки/пониски за 2%.

3.5 Ризик при управување со капитал

Целите на Друштвото при управување со капиталот се овозможување на Друштвото да продолжи со своите деловни активности според принципот на континуитет со цел да обезбеди приход за акционерите и бенефиции за други заинтересирани лица, како и да одржи оптимална структура на капиталот со цел намалување на трошокот на капиталот.

Со цел да се одржи или прилагоди структурата на капиталот, Друштвото може да изврши корекција на износот на дивиденди исплатени на акционерите, да врати капитал на акционерите, да издаде нови акции или да продаде средства за да го намали долгот.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Ризик при управување со капитал (продолжува)

Показател на задолженост

Структурата на изворите на финансирање на Друштвото се состои од обврски, кои ги вклучуваат позајмиците обелоденети во Белешка 15, парични средства и еквиваленти и главнина, која се состои од уплатен капитал, ревалоризациони резерви, законски резерви и акумулирана добивка.

Раководството ја анализира структурата на изворите на финансирање на годишна основа како однос на нето обврските по позајмици во однос со вкупниот капитал. Нето обврските по кредити се пресметани како вкупни обврски по позајмици намалени за износот на паричните средства и паричните еквиваленти.

Показателот на задолженоста на крајот на годината е прикажан како што следи:

	2015	2014
Позајмици со камата и обврски за финансиски наем	268,746	178,098
Парични средства и еквиваленти	(73,417)	(87,187)
Нето обврски	195,329	90,911
Капитал	892,280	848,432
	22%	11%

3.6 Процена на објективна вредност

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на претпоставка на раководството, зависно од видот на средството или обврската.

3.6.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во Извештајот за финансиската состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиски средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котираны цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Процена на објективна вредност (продолжува)

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во Извештајот за финансиската состојба се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи (во илјади Денари):

31 декември 2015	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Финансиски средства расположливи за продажба	12,072	-	652	12,724
31 декември 2014	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Финансиски средства расположливи за продажба	11,072	-	652	11,724

Финансиските средства расположливи за продажба се состојат од учества во капиталот на домашни и странски правни субјекти.

3.6.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективна вредност
Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Извештајот за финансиска состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	Евидентирана вр.		Објективна вр.	
	2015	2014	2015	2014
Средства				
Финансиски побарувања	16,748	50,836	16,748	50,836
Побарувања од купувачи, нето	260,381	259,314	260,381	259,314
Парични средства и еквиваленти	73,417	87,187	73,417	87,187
Вкупни средства	350,546	397,337	350,546	397,337
Обврски				
Обврски кон добавувачи	268,144	122,130	268,144	122,130
Позајмици со камата	176,077	176,371	176,077	176,371
Обврски за финансиски наем	602	1,727	602	1,727
Вкупни обврски	444,823	300,228	444,823	300,228

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради оштетување. Нивната објективна вредност соодветствува на евидентираната вредност, поради нивната краткорочна доспеаност.

Останати финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат парични средства и еквиваленти се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

Обврски спрема доверителите и обврски по кредити

Објективната вредност на обврските кон добавувачи и останатите обврски е приближна на евидентираната вредност поради нивното краткорочно доспевање. Објективната вредност на позајмиците со варијабилна каматна стапка е приближна на евидентираната вредност поради прилагодувањата на каматните стапки за специфични финансиски обврски кон пазарните каматни стапки за слични инструменти.

4 Значајни сметководствени проценки

При примената на сметководствените политики на Друштвото, опишани во Белешка 2 кон овие финансиски извештаи, од Раководството на Друштвото се бара да врши проценки и прави претпоставки за евидентираниите износи на средствата и обврските кои не се јасно воочливи од нивните извори на евидентирање. Проценките и придружните претпоставки се засновуваат на минати искуства и други фактори, за кои се смета дека се релевантни. При тоа, фактичките резултати може да отстапуваат од таквите проценки.

Проценките и главните претпоставки се проверуваат тековно. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој истите се ревидирани доколку таквото ревидирање влијае само за или во тој период, како и за идни периоди, доколку ревидирањата влијаат за тековниот и идните периоди.

Несигурност во проценките

Оштетување кај нефинансиски средства

Загуби од оштетување се признаваат во износ за кој евидентираната вредност на средството или единицата што генерира готовина го надминува надоместливиот износ. При утврдување на надоместливиот износ, Раководството ги проценува очекуваните цени, готовинските текови од секоја единица што генерира готовина и утврдува соодветна каматна стапка при пресметка на сегашната вредност на тие готовински текови.

Оштетување кај финансиски средства

Оштетување на побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања

Друштвото пресметува оштетување за побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања врз основа на процена на загуби кои резултираат од неможноста купувачите да ги подмират своите обврски. При процена на соодветноста на загубата поради оштетување за побарувањата од купувачи, дадените позајмици и останатите побарувања, процената се темели врз доспевањето на салдото на сметката за побарувања и минатото искуство на отписи, кредитоспособноста на клиентите и промените во условите за плаќање за клиентите. Ова подразбира правење претпоставки за идните однесувања на клиентите, како и за идните приливи на парични средства. Доколку финансиските услови на клиентите се влошат, реалните отписи на тековно постоечките побарувања може да бидат повисоки од очекуваното, и може да го надминат нивото на загубите поради оштетување кои се досега признати.

Употребен век на средствата што се амортизираат

Раководството врши редовна проверка на употребниот век на средствата што се амортизираат на 31 декември 2015 година. Раководството проценува дека утврдениот употребен век на средствата ја претставува очекуваната употребливост (корисност) на средствата. Евидентираните вредности на овие средства се анализирани во Белешка 5 и 6.

Залихи

Залихи се евидентираат по пониската помеѓу набавната вредност (цена на чинење) и нето реализационата вредност. При процената на нето реализационата вредност ги зема предвид најобјективните докази / податоци кои се на располагање во периодот кога се правени проценките.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Значајни сметководствени проценки (продолжува)

Објективна вредност на финансиски средства

Доколку пазарот на финансиски инструмент не е активен, Раководството ја утврдува објективната вредност со користење техники за процена. Во примената на техниките за процена, Раководството прави максимално искористување на пазарните инпути, и користи проценки и претпоставки кои се, колку што е можно, во согласност со податоците кои учесниците на пазарот ќе ги користат при определување на цената на инструментот. Во случај каде овие податоците не се видливи, Раководството ги проценува претпоставките на учесниците на пазарот при определување на цената на финансискиот инструмент. Овие проценки можат да се разликуваат од реалните цени кои можат да се постигнат во трансакција извршена под комерцијални услови на датумот на известување.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

5 Недвижности, постројки и опрема

	Земјиште и градежни објекти	Опрема и останати средства	Аванси за, и инвест. во тек	Вкупно
Набавна вредност				
На 01 јануари 2014	504,221	747,694	6,981	1,258,896
Набавки	36,922	63,366	3,291	103,579
Продажби	-	(644)	-	(644)
На 31 декември 2014	541,143	810,416	10,272	1,361,831
Акумулирана депрецијација				
На 01 јануари 2014	183,608	568,457	-	752,065
Корекција	-	(219)	-	(219)
Продажби	-	(150)	-	(150)
Депрецијација за годината	20,025	100,474	-	120,499
На 31 декември 2014	203,633	668,562	-	872,195
Набавна вредност				
На 01 јануари 2015	541,143	810,416	10,272	1,361,831
Набавки	132,648	145,168	5,562	283,378
Продажби	(41,102)	(6,864)	-	(47,966)
На 31 декември 2015	632,689	948,720	15,834	1,597,243
Акумулирана депрецијација				
На 01 јануари 2015	203,633	668,562	-	872,195
Продажби	(9,059)	(5,095)	-	(14,154)
Депрецијација за годината	21,538	80,962	-	102,500
На 31 декември 2015	216,112	744,429	-	960,541
Сегашна сметководствена вредност				
На 31 декември 2014	337,510	141,854	10,272	489,636
На 31 декември 2015	416,577	204,291	15,834	636,702

Продажба на недвижности, постројки и опрема

Во текот на 2015 година Друштвото продале дел од своите недвижности, постројки и опрема за износ од 54,206 илјади Денари (2014: 2,512 илјади Денари) (Бел.18). Нивната неотпишана вредност признаена во тековните расходи за 2015 година изнесува 33,812 илјади Денари (2014: 494 илјади Денари) (Бел.21).

Залог врз недвижности, постројки и опрема

Со состојба на 31 декември 2015 година Друштвото има заложено дел од недвижностите, постројките и опремата кој се состои од хали, магацини, деловен простор и опрема, чија проценета вредност е утврдена на износ од 9,500,000 ЕУР (денарска противвредност од 585,150 илјади Денари) е ставен под залог за одобрените кредити од финансиските институции (види Белешка 15 и 25).

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

6 Нематеријални средства

Компјутерски софтвер	Набавна вредност	Акумул. амортизација	Нето вредност
На 01 јануари 2014	1,555	(1,040)	515
Набавки	1,047	-	1,047
Амортизација за годината	-	(519)	(519)
На 31 декември 2014	2,602	(1,559)	1,043
На 01 јануари 2015	2,602	(1,559)	1,043
Набавки	-	-	-
Амортизација за годината	-	(339)	(339)
На 31 декември 2015	2,602	(1,898)	704

7 Финансиски инструменти по категории

Евидентираните вредности на финансиските средства и обврски на Друштвото признаени на датумот на известувањето за објавените периоди можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин:

	Кредити и побарувања	Расположливи за продажба	Вкупно
31 декември 2015			
Средства според Извештајот за финансиската состојба			
Хартии од вредност и удели во капиталот	-	12,724	12,724
Финансиски побарувања	16,748	-	16,748
Побарувања од купувачи, нето	260,381	-	260,381
Парични средства и еквиваленти	73,417	-	73,417
	350,546	12,724	363,270

	Ост. Фин. Обв. по аморт. наб. вр.	Вкупно
Обврски според Извештајот за финансиската состојба		
Позајмици	268,144	268,144
Обврски за финансиски наем	602	602
Обврски кон добавувачи	176,077	176,077
	444,823	444,823

	Кредити и побарувања	Расположливи за продажба	Вкупно
31 декември 2014			
Средства според Извештајот за финансиската состојба			
Хартии од вредност и удели во капиталот	-	11,724	11,724
Финансиски побарувања	50,836	-	50,836
Побарувања од купувачи, нето	259,314	-	259,314
Парични средства и еквиваленти	87,187	-	87,187
	397,337	11,724	409,061

	Ост. Фин. Обв. по аморт. наб. вр.	Вкупно
Обврски според Извештајот за финансиската состојба		
Позајмици	176,371	176,371
Обврски за финансиски наем	1,727	1,727
Обврски кон добавувачи	122,130	122,130
	300,228	300,228

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

8 Вложувања во подружници и придружени друштва

Подружници

	% од учест.	Земја на основање	Валута	31 декември 2015
Вибро ДОО Прилеп	100%	Македонија	МКД	3,010
Ведрина 2 ДОО Белград	100%	Србија	ЕУР	309
Витаминка ЕООД Софија	100%	Бугарија	ЕУР	3
Викарди ДОО Битола	100%	Македонија	МКД	47,565
				50,887

	% од учест.	Земја на основање	Валута	31 декември 2014
Вибро ДОО Прилеп	75%	Македонија	МКД	231
Ведрина 2 ДОО Белград	100%	Србија	ЕУР	309
Витаминка ЕООД Софија	100%	Бугарија	ЕУР	3
				543

Движењето на сметката на вложувања во подружници за 2015 и 2014 година е како што следи:

	2015	2014
На 01 јануари	543	543
Зголемување на влог со конверзија на позајмици (Бел.10)	44,488	-
Зголемување на влог во парични средства	4,317	-
Пренос од вложување во придружени друштва во подружници	1,539	-
На 31 декември	50,887	543

Во текот на 2015 година Друштвото го зголеми учеството во капиталот на Викарди доо, Битола и Вибро доо, Прилеп и стана единствен содружник врз основа на што вложувањето во Викарди доо, Битола е рекласифицирано како вложување во подружница (види придружени друштва подолу). Зголемувањето на влогот е извршено со конверзија на дадените позајмици во износ од 44,488 илјади Денари (Белешка 10), и парични средства во износ од 4,317 илјади Денари.

Придружени друштва

	% од учест.	Земја на основање	Валута	31 декември 2015	31 декември 2014
Викарди ДОО Битола	50%	Македонија	МКД	-	1,539
					1,539

9 Финансиски средства расположливи за продажба

	2015	2014
Вложувања во хартии од вредност во домашни правни субјекти		
- Котирани	12,072	11,072
- Некотирани	652	652
	12,724	11,724

Движењето на сметката на овие вложувања во текот на 2015 и 2014 година е како што следи:

	2015	2014
На 01 јануари	11,724	11,393
Промени во објективната вредност:		
-Признаени во останата сеопфатна добивка (Бел.14)	1,000	331
На 31 декември	12,724	11,724

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

10 Финансиски побарувања

	2015	2014
Долгорочни позајмици на поврзани друштва		
- Викарди Доо Битола	16,748	50,836
	16,748	50,836

Во текот на 2015 година, Друштвото одобри нови позајмици во износ од 11,019 илјади Денари (2014: 5,633 илјади Денари) и наплати позајмици во износ од 619 илјади Денари (2014: -). Во текот на 2015 година Друштвото изврши конверзија на дел од салдото на овие побарувања во учество во капиталот на овој субјект во износ од 44,488 илјади Денари (Белешка 8).

11 Залихи

	2015	2014
Материјали	117,185	133,231
Ситен инвентар и резервни делови	79,843	75,150
Готови производи	38,635	38,847
Трговски стоки	3,746	328
	239,409	247,556

Нето ефектот од признаените вишоци / кусоци и вредносни усогласувања на залихите на готовите производи со влијание врз промената на вредноста на истите во тековните добивки и загуби изнесува 10 илјади Денари (2014: 1,773 илјади Денари).

12 Побарувања од купувачи и останати побарувања

	2015	2014
Побарувања од купувачи		
Домашни купувачи	88,901	86,857
Странски купувачи	186,874	180,930
	275,775	267,787
Намалено за: резервирања за оштетувања	(15,394)	(8,473)
	260,381	259,314
Останати тековни побарувања		
Аванси	64,360	29,260
Побарувања за ДДВ	20,748	34,404
Побарувања за данок на добивка	3,329	-
Однапред платени трошоци	5,086	6,059
Побарувања од вработени	1,157	478
Останати побарувања	-	73
	94,680	70,274
	355,061	329,588

Старосна структура и квалитет на портфолиото на побарувањата

Салдото на побарувањата од купувачите на датумот на известување може да се анализира според следниве категории на кредитен ризик:

31 декември 2015	Недоспеани неоштетени	Доспеани неоштетени	Оштетени	Вкупно
Набавна вредност	94,662	165,719	15,394	275,775
Исправка на вредност	-	-	(15,394)	(15,394)
Нето евидентирана вредност	94,662	165,719	-	260,381

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Побарувања од купувачи и останати побарувања (продолжува)

31 декември 2014	Недоспани неоштетени	Доспани неоштетени	Оштетени	Вкупно
Набавна вредност	97,746	161,568	8,473	267,787
Исправка на вредност	-	-	(8,473)	(8,473)
Нето евидентирана вредност	97,746	161,568	-	259,314

Старосната структура на доспаните, неоштетени побарувања на датумите на известување е како што следи:

	2015	2014
Од 1 - 3 месеци	96,834	98,033
Од 3 - 6 месеци	12,528	17,695
Од 6 - 12 месеци	56,276	45,840
Над 1 година	81	-
	165,719	161,568

Резервирање поради оштетување

Движењето на сметката на резервирањата од оштетувања на побарувања од купувачи во текот на 2015 и 2014 година е како што следи:

	2015	2014
На 01 јануари	8,473	5,492
Тековен расход од оштетување (Белешка 21)	7,198	3,263
Приход од ослободување на резервација (Белешка 18)	(277)	(282)
На 31 декември	15,394	8,473

13 Парични средства и еквиваленти

	2015	2014
Девизни сметки кај домашни банки	38,538	19,626
Денарски сметки кај домашни банки	10,481	3,655
Готовина во благајна	118	27
Краткорочни орочени денарски депозити	-	9,213
Вклучено во пар.средства и еквивал. во Извештајот за паричниот тек	49,137	32,521
Девизни средства во домашни банки наменети за плаќање на акредитиви	24,280	54,666
	73,417	87,187

14 Капитал

Акционерски капитал

На 31 декември 2015 и 2014 година регистрираниот акционерски капитал на Друштвото изнесува 248,771 илјади Денари (денарска противвредност на 4,048,999 Евра). Истиот е поделен на 76,720 запишани и во целост платени обични акции (2014: 77,330 обични акции) со номинална вредност од 52.78 Евра по акција (2014: 52.36 Евра по акција). Структурата на акционерскиот капитал на датумите на известување е како што следи:

	2015	2014
Симон Наумоски	29.48%	30.07%
Сашо Наумоски	7.03%	7.03%
Стеван Игнатовски	5.98%	5.98%
Кирил Божиновски	6.04%	6.04%
Марика Наумоска	5.21%	5.21%
Наташа Стојковска	5.12%	5.12%
Останати	41.14%	40.56%
	100%	100%

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015

(Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Капитал (продолжува)

Промените во акционерскиот капитал во текот на 2015 и 2014 година се како што следи:

	Број на акции		Износ (во 000 МКД)		
	Обични (во оптек)	Сопствени	Обични (во оптек)	Сопствени	Вкупно
01 јануари 2014	76,946	384	247,536	1,235	248,771
(Откуп) на сопствени акции	(226)	226	(727)	727	-
31 декември 2014	76,720	610	246,809	1,962	248,771
01 јануари 2015	76,720	610	246,809	1,962	248,771
Поништување на сопствени акции	-	(610)	-	(1,962)	(1,962)
Зголемување на номинал. вредност	-	-	1,962	-	1,962
31 декември 2015	76,720	-	248,771	-	248,771

Резерви

Движењето на сметките на резервите во текот на 2015 и 2014 година е како што следи:

	Ревалоризациони резерви	Задолжителни резерви	Резерви за сопствени акции		Вкупно
01 јануари 2014	1,472	128,304	4,228	-	134,004
Ефект од вред. на вложув. (Бел.9)	331	-	-	-	331
(Откуп) на сопствени акции	-	-	(1,348)	-	(1,348)
31 декември 2014 / 01 јануари 2015	1,803	128,304	2,880	-	132,987
Распределба на акумулирани добивки	-	38,804	-	-	38,804
Поништување на сопствени акции	-	-	3,271	-	3,271
• Корекција на грешка	-	(129)	-	-	(129)
Ефект од вред. на вложув. (Бел.9)	1,000	-	-	-	1,000
31 декември 2015	2,803	166,979	6,151	-	175,933

Резервите се создадени иницијално врз основа на домашната законска регулатива и последователно зголемени во текот на годините како резултат на ревалоризацијата на материјалните средства во периодите пред 2005 година и промените во објективната вредност на вложувањата, како и за распределба на нето добивките по оданочување. Согласно со законската регулатива резервите може да се користат за покривање на загубите, за купување на сопствени акции и исплата на дивиденди.

Дивиденди

Во текот на годината Друштвото објави дивиденди во износ од 7,688 илјади Денари (2014: 19,678 илјади Денари) вклучително и даноци во износ од 769 илјади Денари (2014: 3,678 илјади Денари).

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

15	Позајмици со камата	2015	2014
Долгорочни позајмици со камата			
	Европска банка за обнова и развој (ЕБОР) 3,000,000 ЕУР со фиксна каматна стапка	175,530	52,259
	Европска банка за обнова и развој (ЕБОР) 2,500,000 ЕУР	92,392	122,963
	Алфа Банка во вкупен износ од 70,000 ЕУР	-	1,149
	Обврски за долгорочен финансиски наем	602	1,727
		268,524	178,098
	Намалено за: тековна доспеаност	(68,341)	(41,112)
	Вкупно долгорочни позајмици	200,183	136,986
Краткорочни позајмици со камата			
	Обврски по кредитни картички	222	-
	Тековна доспеаност на долгорочни позајмици со камата	68,341	41,112
	Вкупно краткорочни позајмици	68,563	41,112

Прегледот на доспевањето на обврските по позајмици и финансиски наеми е презентираан во Белешката 3.3.

Одобрените позајмици со камата се обезбедени со дел од недвижностите на Друштвото (види исто Белешки 5 и 25).

16	Обврски кон добавувачи и останати обврски	2015	2014
Добавувачи			
	Домашни добавувачи	141,773	90,132
	Странски добавувачи	34,304	31,998
		176,077	122,130
Останати тековни обврски			
	Обврски за дополнително одобрени работи и супер работи	23,630	31,651
	Плати, персонален данок и придонеси од плати	20,390	20,321
	Обврски за данок на добивка	968	8,874
	Обврски за дивиденди	700	1,657
	Обврски за награди на членови на УО	-	5,000
	Останати обврски	2,861	3,489
		48,549	70,992
		224,626	193,122

17	Приходи од продажба	2015	2014
	Продажба на домашен пазар	914,356	932,556
	Продажба на странски пазар	703,415	698,310
	Намалување за: одобрени работи	(96,792)	(102,967)
		1,520,979	1,527,899

Продажбите на домашен и странски пазари се прикажани како што следува:

	2015	2014
Продажба на домашен пазар	822,396	829,589
Продажба на странски пазари:		
Балкан	644,528	651,397
Европа	30,570	22,939
Канада и САД	14,680	12,837
Австралија	3,213	3,547
Блиски исток	1,415	1,876
Останати	4,177	5,714
	698,583	698,310
	1,520,979	1,527,899

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

18	Останати деловни приходи	2015	2014
	Приходи од продажба на недвиж. постројки и опрема (Бел. 5)	54,206	2,512
	Приходи од отпис на обврски	11,521	9,154
	Добиени рабати од добавувачи	4,209	7,665
	Приходи од наплатени штети	2,208	4,606
	Вишоци по полис	350	1,773
	Приход од ослободување на резервација (Бел.12)	277	282
	Приходи од дивиденди	36	33
	Останато	684	3,494
		73,491	29,519

19	Потрошени материјали	2015	2014
	Потрошени суровини и материјали	864,797	851,027
	Енергија	44,339	51,174
	Резервни делови	29,059	11,814
		938,195	914,015

20	Трошоци за користи на вработените	2015	2014
	Бруто плати	226,901	233,072
	Останати со закон утврдени надоместоци	17,162	18,083
		244,063	251,155

Останатите задолжителни надоместоци спрема вработените се однесуваат главно на надоместоците за регреси за годишен одмор, отпремнини при пензионирање, разни видови помош и сл.

21	Останати деловни трошоци	2015	2014
	Промоција, пропаганда, реклами и репрезентација	69,175	66,404
	Неотпишана вредност на продад недвижности, постројки и опрема	33,812	494
	Останати услуги	19,728	8,259
	Транспортни услуги	19,609	14,782
	Трошоци за службени патувања	14,853	13,333
	Трошоци за одржување	14,382	19,949
	Услуги	12,452	7,799
	Премии за осигурување	7,648	4,730
	Загуби поради оштетување на побарувања (Бел.12)	7,198	3,263
	Банкарски и трошоци на платниот промет	3,962	4,444
	Надворешни услуги за изработка на производи	1,765	3,254
	Трошоци за саеми	1,379	1,215
	Наемнини	1,247	3,380
	Кусоци по полис	360	-
	Останати расходи од работењето	10,707	34,039
		218,277	185,345

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

22 Финансиски приходи и расходи

	2015	2014
Приходи		
Приходи од камати	50	797
Позитивни курсни разлики	4,636	2,152
	4,686	2,949
Расходи		
Расходи по камати	(8,317)	(6,493)
Негативни курсни разлики	(3,461)	(1,380)
	(11,778)	(7,873)
Финансиски (расходи), нето	(7,092)	(4,924)

23 Данок на добивка

Усогласувањето на вкупниот даночен трошок според Извештајот за сеопфатната добивка за 2015 и 2014 е како што следи:

	2015	2014
Добивка пред оданочување	64,222	64,253
Усогласување за:		
Неодбитни трошоци за даночни цели	49,932	51,856
Даночен кредит за реинвестирана добивка	(38,804)	-
Основа за оданочување	75,350	116,109
Тековен даночен трошок по стапка од 10%	7,535	11,611

24 Заработувачка по акција

Заработувачката по акција (основна и разводната) е пресметана по пат на делење на добивката која припаѓа на имателите на обични акции, со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек во текот на годината.

	2015	2014
Заработувачка која припаѓа на имателите на обични акции	56,687	52,642
Пондериран просечен број на обични акции во оптек	76,720	76,760
Заработувачка по акција – основна и развод. (МКД по акција)	739	686

25 Неизвесни и превземени обврски

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2015, судските постапки покренати против Друштвото изнесуваат 1,633 илјади Денари (2014: 1,633 илјади Денари). На датумот на овие финансиски извештаи, не се евидентирани било какви резервирања од потенцијални загуби по основ на судски спорови. Раководството на Друштвото редовно ги анализира можните ризици од загуби по основ на тековните судски спорови.

Заложени средства

Со состојба на 31 декември 2015 и 2014 година Друштвото има заложено дел од своите градежни објекти и опрема со проценета вредност од Еур 9,500,000 (585,150 илјади Денари) како обезбедување за позајмените средства со камата од Европската Банка за обновa и развој (ЕБОР) (види исто Белешки 5 и 15).

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Неизвесни и превесисни обврски (продолжува)

Финансиски договорни обврски

Согласно склучениот договор за кредит со ЕБОР, Друштвото е должно, во текот на целиот период на отплата на долгот, да ги одржи следните соодветни финансиски показатели:

- а. Показател на задолженост, помалку од 0.6
- б. Показател на тековен коефициент, повисоко од 1.2
- ц. Добивка пред камата и даноци поделени со трошоци за камата повисоко од 3.0
- д. Показател на покриеност на долг, повисок од 1.4

Остварените показатели согласно одредбите од горенаведените договори се следните:

Остварен показател	2015	2014
а. Показател на задолженост	0.23	0.17
б. Показател на тековен коефициент	2.28	2.84
ц. Добивка пред камата и даноци поделени со трошоци за камата	8.72	9.54
д. Показател на покриеност на долг	2.28	4.03

Даночни обврски

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во периодот од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да произлезат дополнителни даноци и трошоци. Врз основа на проценката на Раководството на денот на овие поединечни финансиски извештаи не постојат услови за дополнителни потенцијални обврски по тој основ.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во поединечните финансиски извештаи.

26 Известување по сегменти

Деловните активности на Друштвото се однесуваат на еден оперативен сегмент- хотелско - производство и продажба на стоки за широка потрошувачка од прехранбената индустрија. Деловните активности на Друштвото се вршат на територијата на Република Македонија и на странски пазари (Белешка 17). Последователно, Друштвото не обелоденува економски информации поврзани со одделни оперативни сегменти.

Белешки кон поединечните финансиски извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015
(Сите износи се во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

27 Трансакции со поврзани субјекти

Друштвото има трансакции со своите подружници и придружени друштва во текот на своите редовни деловни активности. Овие трансакции се извршени во согласност со тековните пазарни услови, цени и каматни стапки.

Следната табела ги прикажува обемот и салдата од трансакциите со поврзаните субјекти со состојба на и за годините кои завршуваат на 31 декември 2015 и 2014 година.

2015	Побарувања	Обврски	Приходи	Расходи
Вибро ДОО Прилеп	-	-	-	-
Витаминка БГ	4,013	182	20,291	-
Ведрина 2 ДОО Белград	48,466	404	48,228	8,460
Викарди ДОО Битола	16,748	-	-	-
Клучен раководен кадар	125	38	-	36,407
	69,352	624	68,519	44,867
2014	Побарувања	Обврски	Приходи	Расходи
Вибро ДОО Прилеп	964	-	94	50
Витаминка БГ	451	-	8,533	1,837
Ведрина 2 ДОО Белград	36,131	1,057	52,464	15,008
Викарди ДОО Битола	50,836	-	-	-
Клучен раководен кадар	165	5,000	-	16,206
	88,547	6,057	61,091	33,101

28 Настани по периодот на известување

По 31 декември 2015 година - датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие поединечни финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие поединечни финансиски извештаи.

Витаминка а.д., Прилеп

Прилози

№	Име	Содержание	Единица измерения	Примечание
1	Витамин А	10000	МЕ	
2	Витамин В1	10	мг	
3	Витамин В2	10	мг	
4	Витамин В6	10	мг	
5	Витамин С	100	мг	
6	Витамин Е	10	мг	
7	Витамин К	10	мг	
8	Витамин Р	10	мг	
9	Витамин РР	10	мг	
10	Витамин РН	10	мг	
11	Витамин РР	10	мг	
12	Витамин РН	10	мг	
13	Витамин РР	10	мг	
14	Витамин РН	10	мг	
15	Витамин РР	10	мг	
16	Витамин РН	10	мг	
17	Витамин РР	10	мг	
18	Витамин РН	10	мг	
19	Витамин РР	10	мг	
20	Витамин РН	10	мг	

Витаминка а.д. Прилеп

Прилог 2 - Годишен извештај за работењето со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2015

Прилог 1 - Годишна сметка со состојба на и за годината што завршува на
31 декември 2015

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО
НА П. И. „ВИТАМИНКА“ А. Д. ПРИЛЕП
ВО 2015 ГОДИНА

Прехранбената индустрија „Витаминка“ заврши уште една година од своето работење со доволно добри резултати како остварен профит, иако нешто послаб од очекуваниот и планиран за таа 2015-та. Остварен е и вкупен приход од 27.865.328,00 €, добивка во висина од 921.747,00 €, со ангажирани просечно 602 вработени во однос на 586 кои беа во претходната 2014-та, и без изгубен денар, цент, од ненаплатени побарувања.

Работењето на „Витаминка“ во 2015 година беше посебно обележано со реализација на најинтензивните инвестициони вложувања во нејзиното 60-годишно работење. Од есента на 2014-та па сè до крајот на ова полугодие, во фабрикава се вложија околу 7,0 милиони евра, дел во облик на земен кредит директно од ЕБРД - Лондон, дел од сопствено заработените финансиски средства од тековното работење на компанијава во овој временски период, и со користење на целиот износ на средства добиени од продажбата на Хотелот „Бренд“ во Охрид. Со овој потрошен износ на финансиски средства се набави најмодерна линија за припрема на разни квалитети на чоколада со капацитет четири пати поголем од дотогаш постоечкиот која во почетокот на II-то полугодие од минатата година се пушти во редовно производство. Денес на истата се добива извонреден квалитет на разни чоколадни маси за потребите во фабрикава. Во почетокот на 2015-та се потпиша и договор за набавка на комплетно нова фабрика за производство на популарниот, и на широко познат македонски бренд, СТОБИ ФЛИПС-от, со капацитет од 2,5 пати поголем од досега постоечкиот. Опремата пристигна, се монтира, се докажа нејзиниот капацитет, се прими, и од почетокот на мај о.г., ќе се вклучи во редовно производство. Во овие инвестициони активности во целост се обезбеди и градежен простор за набавка на нова мулдинг линија за формирање - производство на чоколада, која линија ќе се набавува, покасно, веројатно по 2-3, или повеќе години. Паралелно со овие активности се прошири капацитетот и на погонот за Чоколадирани производи со капацитет доволен да ги задоволи проширените потреби од тие производи до крајот на оваа година. Истовремено во овој погон се обезбедија, како и за новиот погон за чоколада, врвни услови за работа онакви какви што се бараат по НАССР системот.

Со овие реализирани инвестициони захфати и со реализираните други помали такви захфати на овој план, „Витаминка“ дефинитивно комплетно се припреми да без никакви пречки, од аспект на опрема и воведени системи за квалитет, може да влегува на било кој од пазарите во светот.

2015-та година ќе биде одбележана и по конечното целосно ухедување на линијата за производство на кекси на која доминира производството на „Frutti“ Jaffa мекиот кекс (soft cake) и кексите припремени од интегрални житарици

познати под името „Despina“. Уходувањето на ова производство е дело на стручна екипа од лица присутни во фабрикава.

Изминатата 2015 година за „Витаминка“ не беше карактеристична по максималната мобилност само на инвестиционен план. Паралелно со реализација на инвестиции се презедоа и активности за докомплетирање и извесно преусмерување кон подобрување на работата на продајните сектори во компанијата, нивно натамошно стручно доусовршување, со кој чин, со голема сигурност, се очекува да во оваа 2016 година волуменот на продаја на нашите производи да биде приметно зголемен во однос на остварениот во 2015-та, и тоа посебно на странските пазари. Кон овој заклучок се очекува да даде придонес и работата на нашата фирма „Ведрина-2“ која работи на теренот во Србија, во која средувањето на состојбите во незе се во завршна фаза. Генерално оптимизмот за приметно зголемување на пласманот на нашите производи на надворешните пазари произлегува и од извршените интензивни контакти и разработки на дел од пазарите од светот кои ги имавме во последните неколку години.

После подолг временски период на активности, во почетокот на оваа година „Витаминка“ го доби и системот за квалитет - HALAL, со што и формално производите од „Витаминка“ можат без пречка да бидат присутни на било која од земјите од светот со муслиманска вероисповед, со доминантно муслиманско население. „Витаминка“ и досега без никакви пречки беше присутна, со дел од своите производи во тој дел од светот. Со добивањето на овој систем за квалитет засега веќе нема потреба од додатни имплементирања на додатни системи од таа област од причини што нема веќе никаква пречка производите од „Витаминка“ да бидат присутни во било кој дел од светот.

Еден од проблемите со кои денес „Витаминка“ се судира, кој и натаму е присутен во некои од земјите од поблиското опкружување и кој нас нè загрижува, е следниот:

- Додека пазарот во нашава држава е максимално отворен, преплавен со секакви прехранбени производи произведени во скоро сите земји од светот, често такви присутни на нашиот пазар и со несоодветни текст декларации на етикетите на тие производи, нам се повеќе ни се подзатвораат пазарите во некои блиски соседи, од кои прехранбените производи произведени од компании во нив пазарот во Македонија е рај за нив, преку постапки со интензивни барања од трговските компании во тие земји (големи и помали) да за нив произведуваме наши производи во голем број под нивни приватни марки со кој потез од нив се прави да идентитетот на нашата компанија постапно за тој пазар се губи. Вакви потези од нашите, од РМ, трговски компании за странските производители на прехранбени производи како реципроцитет на барањата на нивните трговски фирми, за жал сеуште не е појавен. До кога во Републикава ќе живееме со лажното убедување дека пазарите во светот се целосно слободни, целосно отворени, па и ние така да се однесуваме? На тие што вака размислуваат потребно е да му се постави следното

најпросто прашање за одговор: Каде постои целосно отворен, слободен, нерегулиран, пазар во светот? Во Турција, во Србија, во ЕУ, во.....? Сакаме да ни се посочи само еден таков пример и тоа јавно, за да конечно сватиме што е тоа „слободен пазар“ и како ние, пред сè власта, ќе треба натаму да се однесува на овој план.

Денес живееме во Републикава во време кога ни претстојат вонредни парламентарни избори, во време кога политичката ситуација е сè покомплицирана, и од ден во ден сè повеќе се влошува, кои случувања не ни одат во прилог за остварување на резултати далеку подобри од остварените во 2015-та, макар да остварените во првите 3-4 месеци од оваа 2016 година не се полоши од минатогодишните.

Во сите овие случувања некои состојби моментално присутни во фабрикава и на светските пазари, охрабруваат. Работата со далеку поефикасно користење на обртниот капитал во компанијава а од страна на Секторот за набавки е максимално забележително и се случува во период кога потребите на финансиски средства за тековните инвестициони вложувања од сопствени извори сеуште се доста високи.

„Витаминка“ нема да запри со вложувањата. Ќе продолжи да вложува и во проширување на капацитетот на дел од погоните за кои пазарот врши притисок. Ќе продолжи со вложувања во изградбата и проширувањето на магацинскиот простор. Ќе продолжи со вложувања насекаде по погоните кои гарантирано ќе обезбедат: приметно зголемување на продуктивноста во работењето, достабилизирање на квалитетот кај еден помал број на производи и во зафати кои ќе обезбедат поефтино производство. Нема запирање во реализацијата на модернизирањето на производните погони. „Витаминка“ сето тоа и ќе го оствари како што е замислено и договорено.

29. февруари 2016 год.
Прилеп

„Витаминка“

Grant Thornton

www.grant-thornton.com.mk